Dosarul nr. 21r-1802/24 Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
1-23043183-02-21r-06112024 Judecător Nicolae CORCEA

D E C I Z I E
în numele Legii

25 februarie 2025

mun.Chişinău

COLEGIUL PENAL AL CURŢII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței: Oxana ROBU
Judecători: Vitalie BUDECI și Vladislav SCHIBIN

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de directorul Penitenciarului nr.9-Pruncul, comisar-șef de justiție, Eduard TIMOFEI, împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji – 1655/24 din 17 octombrie 2024, prin care a fost admisă cererea condamnatului COTOROBAI Igor *****, deținut în Penitenciarul nr. 9-Pruncul, privind liberarea condiționată înainte de termen, înaintată în temeiul art. 91 Cod penal.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 21.06.2024 până la 17.10.2024;
în Curtea de Apel Centru, din 06.11.2024 până la 25.02.2025.
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând legalitatea Încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. În adresa Judecătoriei Chișinău a parvenit spre examinare cererea condamnatului COTOROBAI Igor *****, cu privire la aplicarea prevederilor art.91 Cod penal.

În cererea adresată condamnatul a indicat că, nu este de acord cu refuzul administrației instituției penitenciare deoarece s-a corectat, astfel solicită să nu îi fie respinsă cererea adresată.

2. *Prin Încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) nr. 21ji – 1655/24 din 17 octombrie 2024* a fost admisă cererea condamnatului COTOROBAI Igor ***** cu privire la aplicarea prevederilor art.91 Cod penal.

A fost eliberat condamnatul COTOROBAI Igor ***** născut la data de *****, condiționat de pedeapsa închisorii de 11(unsprezece) ani, stabilită prin Sentința Judecătoriei Hâncești (sediul *****) din 22 aprilie 2019, înainte de termenul rămas neexecutat, de 10 (zece) luni și 2(două) zile.

A fost obligat condamnatul COTOROBAI Igor ***** născut la data de *****, să presteze muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 70 (șaptezeci) ore.

A fost obligat condamnatul COTOROBAI Igor ***** născut la data de ***** în perioada liberării condiționate să nu schimbe domiciliul din raionul *****, satul *****fără acordul organului ce va efectua controlul comportamentului său, precum şi să nu comită alte încălcări.

A fost explicat condamnatului COTOROBAI Igor ***** că, în cazul nerespectării obligațiilor impuse prin prezenta încheiere sau comiterii altor infracțiuni, liberarea condiționată înainte de termen de pedeapsă poate fi anulată în conformitate cu prevederile art. 91 alin. (8) Cod penal, cu trimiterea la executarea pedepsei.

A fost pusă în sarcina Biroului de probațiune de la domiciliul condamnatului COTOROBAI Igor ***** din raionul *****, satul *****asigurarea executării prezentei încheieri.

3. *Nefiind de acord cu Încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) nr. 21ji – 1655/24 din 17 octombrie 2024 a declarat recurs directorul Penitenciarului nr.9-Pruncul, comisar-șef de justiție, Eduard TIMOFEI prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea condamnatului COTOROBAI Igor *****, de a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.*

În motivarea recursului directorul Penitenciarului nr.9-Pruncul, comisar-șef de justiție, Eduard TIMOFEI a menționat că, instanța de fond nu a dat apreciere tuturor motivelor, argumentelor invocate de părți şi fără a se expune asupra acestora, însă trebuia a da apreciere fiecărui argument în parte, or, din constatările instanței, se deduce caracterul prestabilit al convingerii judecătorului, respectiv fiind afectată imparțialitatea acestuia.

A invocat că soluția emisă de judecătorul de instrucție pe cauza dată, ca fiind una neîntemeiată și pasibilă casării.

Indică recurentul că condițiile care trebuie să le întrunească condamnatul pentru a beneficia de liberarea condiționată înainte de termen sunt indicate în art. 91 Cod de procedură penală şi pot fi rezumate în felul următor: 1. realizarea Programul individual de executare a pedepsei; 2. repararea integrală a daunelor cauzate de infracțiunea pentru care persoana a fost condamnată; 3. executarea efectivă a fracției minime din pedeapsa stabilită; 4. constarea faptului că corectarea condamnatului este posibilă fără executarea deplină a pedepsei.

Primele două condiții ale liberării condiționate de pedeapsă înaintă de termen nu sunt absolute, deoarece îndeplinirea lor nu este obligatorie atunci când condamnatul dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească (a se vedea prevederile art. 91 alin.(1) Cod penal). Condiția nr. 4, este una subiectivă şi ține de intima convingere a judecătorului de instrucției la examinarea căruia se află demersul instituției penitenciare sau cererea condamnatului, prin urmare nu vom analiza această condiție. în speță, considerând că condamnatul întrunește cele 4 condiții stipulate supra, instanța de judecată a considerat posibilă corectarea condamnatului COTOROBAI Igor fără executarea deplină a pedepsei stabilite de instanța de fond.

Menționează recurentul că conform extrasului din Programul individual cu privire la planificarea executării pedepsei, condamnatului COTOROBAI Igor i-au fost planificate

următoarele activități obligatorii: participarea la „Programul de adaptare la condițiile de detenție a deținuților noi sosiți; participarea la „instruirea profesională; participarea la „Programul de reducere a violenței în mediul penitenciar”; participarea la „Programul cetățenia activă”. participarea la „Programul cu privire la pregătirea condamnaților pentru liberare din detenție pe sfârșit de termen şi condiționat înainte de termen”. participarea la activitatea de încadrare în câmpul muncii.

Atrage atenția instanței că activitatea planificată pentru participarea la "Programul de încadrare în câmpul muncii" nu a fost realizată de către condamnat. Potrivit articolului 234 alin.(3) Cod de Executare al Republicii Moldova, condamnatul are obligația de a executa munci neremunerate. Muncile neremunerate includ lucrări de îngrijire şi amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, îmbunătățirea condițiilor de trai şi medico-sanitare pentru deținere. Condamnatul este, de obicei, implicat în munca neremunerată în afara orelor de lucru, pentru maxim 2 ore pe zi, dar nu mai mult de 10 ore pe săptămână. Conform dosarului personal, condamnatul COTOROBAI Igor a participat doar timp de 74 de ore la munci neremunerate pe parcursul executării pedepsei.

Prin urmare, accentuează faptul că COTOROBAI Igor nu a realizat integral Programul individual de executare a pedepsei, care prin conținutul normei enunțate în prevederile art.91 Cod penal, prezintă o condiție obligatorie.

Activitățile enumerate supra, de fapt au servit drept temei ca în cadrul comisiei penitenciare condamnatul COTOROBAI Igor, prin vot unanim de către membrii comisiei penitenciare să fie refuzat la prezentarea materialelor în instanța de judecată referitor la posibilitatea aplicării prevederilor art.91 Cod penal.

Reține recurentul că instanța de fond însă nu a studiat pe deplin toate datele referitoare la personalitatea condamnatului, pe cale de consecință examinând dosarul unilateral şi neobiectiv ignorând neîntemeiat concluziile comisiei penitenciare care în virtutea atribuțiilor sale efectuează diferite activități în scopul eficientizării procesului de educare şi resocializare a condamnaților.

Concluzionează că cel puțin o condiție obligatorie nu a fost îndeplinită de către condamnat, prin urmare, aplicarea în privința acestuia a liberării condiționate înainte de termen este absolut inadmisibilă.

Consideră că instanța de fond urma să verifice toate argumentele expuse în cadrul ședinței prin prisma materialelor confirmative.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

Potrivit prevederilor art. 447 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Reprezentantul Penitenciarului nr. 9-Pruncul și condamnatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe.

Părțile nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referință potrivit prevederilor art.447 alin.(2) Cod de procedură penală.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 391 Cod de procedură penală privind citarea participanților la proces, și ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

5. *Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea şi temeinicia Încheierii atacate, pe baza probelor administrate şi cercetate de prima instanţă, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de directorul Penitenciarului nr.9-Pruncul, comisar-şef de justiţie, Eduard TIMOFEI, împotriva Încheierii Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) nr. 21ji – 1655/24 din 17 octombrie 2024, cu casarea integrală a Încheierii şi dispunerea rejudecării cauzei de către instanţa de fond, în alt complet de judecată,, din considerentele ce succed.*

6. În conformitate cu art. 437 alin.(1), pct. 4) Cod de procedură penală, *(1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.*

Conform art. 448 Cod de procedură penală, *(1) Judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.*

În conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct. 2) lit. d) Cod procedură penală, „Judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: *admite recursul*, *casând hotărârea, parţial sau integral*, şi ia una din următoarele soluţii, *d) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanţa de recurs.*

Conform art. 450 Cod procedură penală, *(1) Instanţa de recurs, soluţionând recursul, rezolvă şi chestiunile complementare prevăzute în art.416, aplicându-le în mod corespunzător. (2) Când instanţa de recurs remite cauza spre rejudecare conform art.449 pct.2) lit. c), ea se pronunţă şi asupra probelor ce urmează a fi administrate.*

Potrivit art. 451 Cod procedură penală, *procedura de rejudecare şi limitele acesteia se reglementează de prevederile art.436, care se aplică în mod corespunzător.*

Conform art. 441 alin.(2) Cod procedură penală, *"Instanţa de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art.444, însă ea este obligată ca, înafara temeiurilor invocate şi cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situaţia părţii în favoarea căreia s-a declarat recurs".*

Reieșind din prevederile art. 436 alin.(1), (2) Cod procedură penală, *(1) Procedura de rejudecare a cauzei după casarea hotărârii în recurs se desfăşoară conform regulilor generale pentru examinarea ei. (2) Pentru instanţa de rejudecare, indicaţiile instanţei de recurs sânt obligatorii în măsura în care situaţia de fapt rămâne cea care a existat la soluţionarea recursului.*

7. Astfel, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzați în materie penală îndreptate împotriva sa.

Potrivit prevederilor art.7 Cod procedură penală „Procesul penal se desfăşoară în strictă conformitate cu principiile şi normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova şi ale prezentului cod".

În orice societate democratică, protecția persoanei este una din atribuțiile de bază ale statului. Conform art. 20 al Constituției Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești atunci când drepturile, libertățile și interesele acesteia au fost violate.

Art. 1 Cod procedură penală, stipulează că, „procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală şi a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces şi a altor persoane, desfăşurată în conformitate cu prevederile Codului de Procedură Penală, având drept scop protejarea persoanei, societății şi statului de infracțiuni, precum şi protejarea persoanei şi societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârşite, astfel ca orice persoană care a săvârşit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale şi nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală şi condamnată".

În conformitate cu art. 469 alin.(1), pct. 15) Cod de procedură penală, (1) La executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: *1) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 Cod penal);*

Potrivit prevederilor art. 471 alin.(1) Cod de procedură penală, care stabilește că chestiunile specificate art. 469 alin.(1) pct. 5), 11) și 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. *Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) și 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art.266 și 267 din Codul de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)–9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), și raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.*

Alin.(2) Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4)–7), 11), 12), 14)-16) și 18) poate servi și cererea condamnatului. Referitor la chestiunile prevăzute la art. 469 alin.(1) pct. 1) și 2), condamnatul înaintează cererea în instanța de judecată doar dacă a fost refuzat în condițiile art. 266 alin.(3) din Codul de executare.

Conform prevederilor 469 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal).

În conformitate cu prevederile art. 91 Cod penal al Republicii Moldova, (1) Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească, şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară. Alin. (2) Aplicând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat. Alin. (3) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică condamnaților de către instanța de judecată de la locul de executare a pedepsei, în baza demersului instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia în condițiile prevăzute la art.266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. Alin. (4) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv: cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave; cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum şi din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin.(8). Alin. (5) Persoana care execută pedeapsa detențiunii pe viață poate fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei şi dacă această persoană a executat efectiv cel puțin 30 de ani de închisoare, fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă. Alin. (6) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată minorilor, persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani şi persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani, dacă aceștia au executat efectiv: cel puțin o treime din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave; cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave; cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave. Alin. (7) Controlul asupra comportării celor liberați condiționat de pedeapsă înainte de termen îl exercită organele de probațiune, iar asupra comportării militarilor - comandamentul militar respectiv.

În temeiul dispoziției art. 266 Cod de executare, în cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute în art. 91 şi 92 Cod penal, administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru

înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă sau privind refuzul în acest sens. Propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se depune, în termen de 5 zile de la data adoptării hotărârii, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află locul de deținere. În cazul în care administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanța de judecată.

Potrivit art. 267 alin.(1) Cod de executare, la demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt invocate şi, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală.

Raportând materialele cauzei la prevederile legale enunțate mai sus se constată că, ultimele nu au fost respectate întocmai de către instanță ceea ce a dus la atingerea drepturilor părților la un proces echitabil, în sensul că cauza a fost examinată superficial, unilateral şi neobiectiv, fără a da o apreciere obiectivă probelor şi, prin urmare concluzia instanței este în contradicție cu circumstanțele pricinii, or instanța urma a verifica minuțios toate probele prezentate de către participanții la proces în cadrul ședinței de judecată, totodată urma să verifice toate temeiurile cererii condamnatului.

Or, studiind materialele cauzei Colegiu Penal a constatat faptul că instanța de judecată nu a studiat minuțios toate circumstanțele cauzei și nu a verificat și analizat fiecare probă prezentată de către participanții la proces, ca urmare să dea o apreciere fiecărei probe și în ansamblu să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

8. Din materialele cauzei, Colegiul penal reține că prin Încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 noiembrie 2016, a fost admis demersul Ministerului Justiției al R. Moldova și a fost recunoscut și preluat spre executare, pe teritoriul R. Moldova, fără revizuire, sentința penală din 03 februarie 2016 a Judecătoriei raionului Vidnoe, regiunea Moscova, Federația Rusă de condamnare a lui COTOROBAI Igor ***** prin care a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 111 alin.(4) Cod penal al Federației Ruse la 8 ani privațiune de libertate, pentru continuarea ispășirii pedepsei stabilite prin sentința nominalizată privativă de libertate, într-un penitenciar din R. Moldova. Acțiunile lui COTOROBAI Igor au fost încadrate în prevederile art. 151 alin.(4) Cod penal al R. Moldova și i-a fost stabilită pedeapsa de 8 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu calcularea termenului ispășirii pedepsei începând cu data de 28 septembrie 2015.

Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 05 noiembrie 2018 a fost aplicată în privința condamnatului COTOROBAI Igor ***** prevederile Legii nr. 210 din 29.07.2016 și i-a fost redus termenul de pedeapsă în baza acestei Legi cu 2 ani.

Prin Sentința Judecătoriei Hâncești (sediul *****) din 22 aprilie 2019, COTOROBAI Igor ***** a fost condamnat în baza art. 201/1 alin.(3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani cu executarea pedepsei în

penitenciar de tip semiînchis. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal pedeapsa, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepsei aplicate prin Încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 noiembrie 2016, a fost stabilit lui COTOROBAI Igor ***** pedeapsa definitivă de 11 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Prin Încheierea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din data de 12.11.2020 condamnatului COTOROBAI Igor ***** i-a fost redus termenul de pedeapsă cu 135 zile, prin Încheierea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din data de 29.12.2020 condamnatului COTOROBAI Igor ***** i-a fost redus termenul de pedeapsă cu 27 zile, iar prin Încheierea Judecătoriei Chișinău(sediul Ciocana) din data de 20.06.2022 condamnatului COTOROBAI Igor ***** i-a fost redus termenul de pedeapsă cu 114 zile.

Prin Încheierea Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) din 17.02.2023, a fost completat aliniatul 3 al dispozitivul Sentinței din 22 aprilie 2019 cu nr. 1-203/2018, emisă de Judecătoria Hâncești, (sediul Ialoveni), privindu-1 pe condamnatul COTOROBAI Igor cu următoarea frază: A reduce din terminul de pedeapsă definitive stabilită prin Sentința din 22 aprilie 2019 emisă de Judecătoria Hâncești, (sediul Ialoveni) nr. 1-203/2018 în privința condamnatului COTOROBAI Igor, cu sintagma ”cu includerea termenului de 1 an, 9 luni 4 zile, redusă prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Râșcani) din 05.11.2018, privind aplicarea prevederilor Legii nr.2 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței RM, corectată prin Încheierea din 19.08.2021 emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana).

Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 19 mai 2023, s-a admis cererea condamnatului COTOROBAI Igor ***** privind liberarea condiționata înainte de termen, în temeiul art. 91 Cod penal, fiind liberat condiționat de pedeapsă înainte de termenul neispășit, conform sentinței de condamnare și anume 10 (zece) luni și 2 (două) zile.

Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din data de 05 iunie 2024, s-a admis recursul Penitenciarului nr. 9 - Pruncul declarat împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 19 mai 2023, casată integral încheierea și trimisă cauza la rejudecare.

Lucrările dosarului, atestă că, începutul executării pedepsei condamnatului se consideră din 28.09.2015, iar sfârșitul termenului de executare a pedepsei expiră la 21.03.2024.

Raționamentele expuse, denotă cert că, condamnatul COTOROBAI Igor ***** a fost condamnat la 11 ani închisoare pentru comiterea infracțiunii din categoria celor deosebit de grave iar la 08.02.2023 a ispășit efectiv 2/3 din termenul stabilit conform sentinței de condamnare.

Potrivit Extrasului din Procesul-verbal nr. 5 din 15.03.2023, Comisia Penitenciarului nr. 9 Pruncul a decis cu vot unanim de a refuza înaintarea demersului în instanța de judecată cu privire la aplicarea art. 91 Cod penal în privința condamnatului COTOROBAI Igor ***** din motiv că nu a realizat programul individual de executare a pedepsei.

Astfel, instanța de fond, în încheierea adoptată a indicat că COTOROBAI Igor ***** sunt întrunite condițiile art. 91 Cod penal, deoarece a demonstrat că a păși pe calea corijării şi reintegrarea sa în societate este posibilă fără executarea deplină a pedepsei, în

cazul dat fiind atins scopul pedepsei penale, conform prevederilor art. 91 Cod penal, comportamentul său pe perioada de executare a pedepsei, atitudinea față de fapta comisă şi pedeapsa primită fiind un exemplu pentru ceilalți condamnați.

9. Colegiul Penal, consideră că instanța de fond nu a judecat corect fondul cauzei, concluziile instanței sunt superficiale fără a fi argumentate și confirmate prin materialele cauzei.

Astfel, instanța de recurs notează că comportamentul condamnatului este caracterizat de către administrația penitenciarului ca fiind unul pozitiv și *nu a realizat programul individual de executare a pedepsei* (f.d. 17).

În conformitate cu prevederile art. 91 alin.(1) şi (2) Cod penal, ”Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare *i se poate aplica liberarea condiționată* de pedeapsă înainte de termen dacă ***a realizat programul individual de executare a pedepsei,*** a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului cînd dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, ***şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei***. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară. Aplicând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat.”.

Pct. 2) al Hotărârii Plenului CSJ din 14.11.2008 „Cu privire la practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal”, prevede că, conform alin.(4) art.91 şi alin.(2) art.92 Cod penal, liberarea condiționată înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă *se aplică dacă condamnatul a executat efectiv partea prevăzută de lege din termenul de pedeapsă stabilit prin sentință.* Sub noțiunea de executare efectivă se înțelege perioada de aflare în închisoare, inclusiv termenul de menținere în arest preventiv a condamnatului.

Potrivit art. 238 şi 265 Cod de executare, în termenul de pedeapsă a închisorii executată efectiv se include şi termenul calculat în rezultatul compensării privilegiate a zilelor de muncă, calcul efectuat lunar şi aprobat prin ordin de șeful penitenciarului.

În conformitate cu prevederile pct. 3) al Hotărârii menționate, liberarea condiționată înainte de termen poate fi aplicată dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului.

Potrivit prevederilor art. 91 alin.(4) Cod penal, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârșirii

infracțiunii a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv: a*) cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni uşoare sau mai puțin grave; b) cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum şi din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin. (8).*

10. Având în vedere cele menționate, Colegiul penal constată că la moment COTOROBAI Igor ***** nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, or liberarea condiționată înainte de termen poate fi aplicată dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei.

Colegiul reține că pentru aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal este necesar să se constate dacă se întrunesc cumulativ următoarele condiții legale impuse, și anume dacă condamnatul: *a realizat programul individual de executare a pedepsei*, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnat, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, dacă se constată că, corectarea este posibilă fără executarea deplină a pedepsei, condamnatul, care la momentul săvârșirii infracțiuni a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave.

Totodată, instanța de recurs reiterează că, conform prevederilor art. 91 Cod penal, instanța poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în privința condamnatului, ceea ce denotă că, chestiunea dată rămâne la latitudinea instanței.

Colegiul reține că, condamnatul COTOROBAI Igor ***** a fost supus evaluării de către echipa multidisciplinară a Penitenciarului nr.9 Pruncul şi reieșind din necesitățile, nevoile şi riscurile stabilite, au fost stabilite programele obligatorii stabilite în Planul individual de resocializare a condamnatului. Astfel, conform raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei şi despre comportamentul, condamnatului au fost stabilite mai multe programe şi activități obligatorii, care, urma să realizeze, odată ce au fost incluse în Planul individual de resocializare, au devenit obligatorii pentru acesta.

Tot aici instanța de recurs notează că secțiunea a VI-a din Programul individual de executare a pedepsei, se efectuează o analiză a rezultatelor şi se stabilește gradul de îndeplinire a programelor şi activităților din Planul individual de resocializare, oferă comisiei penitenciare o imagine despre nivelul de implementare programului, în baza căreia comisia urmează să decidă asupra gradului de realizare a Programului individual per ansamblu.

Astfel reieșind din conținutul Raportului de Evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului din 08.02.2023, ce ține de realizarea activităților (programelor) planificate în Planul individual de resocializare a condamnatului, Colegiul reține că, a participat la următoarele programe: Programul de reducere a violenței în mediul penitenciar- satisfăcător; Programul de adaptare la condițiile de detenție a condamnaților ”Noi sosiți” – satisfăcător; Cetățenia

activă – satisfăcător; Programul de eliberare condiționată înaintate de termen – satisfăcător; Programul de instruire profesională – realizat. Activitatea planificată pentru participarea la "Programul de încadrare în câmpul muncii" nu a fost realizată de către condamnat. Potrivit art. 234 alin.(3) Cod de executare al Republicii Moldova, condamnatul are obligația de a executa munci neremunerate. Muncile neremunerate includ lucrări de îngrijire şi amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, îmbunătățirea condițiilor de trai şi medico-sanitare pentru deținere. Condamnatul este, de obicei, implicat în munca neremunerată în afara orelor de lucru, pentru maxim 2 ore pe zi, dar nu mai mult de 10 ore pe săptămână. Conform dosarului personal, condamnatul COTOROBAI Igor a participat doar timp de 74 de ore la munci neremunerate pe parcursul executării pedepsei. (f.d.16-17), or pentru a beneficia de liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în sarcina condamnatului urmează a fi reținute o serie de condiții, întrunirea cărora trebuie să fie concomitentă printre care se reține si faptul ca condamnatul să realizeze programul individual de executare a pedepsei, condiție pe care instanța de judecată a considerat-o excepție la caz, nerealizarea acesteia independent de voința condamnatului.

Colegiul notează că această excepție nu a fost dovedită pe deplin de condamnatul COTOROBAI Igor ***** pe parcursul aflării în detenție, or nerealizarea acestor programe nu constituie o excepție prevăzută la prevederile art. 91 Cod penal, pe care l-ar exonera de obligațiile stabilite, iar condamnatul COTOROBAI Igor ***** nu a dat dovadă că corectarea lui este posibilă fără executarea deplină a pedepsei.

Instanța de recurs reține că condamnatul COTOROBAI Igor *****, potrivit Raportului de Evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului a fost caracterizat pozitiv.

Sub aspectul dat, Colegiul penal reține și factorii criminogeni, stabiliți ca urmare a evaluării psihologice a condamnatului COTOROBAI Igor *****, prezenți fiind: tipul infracțiunii, deosebit de grave, grupul de prieteni antisociali, lipsa ocupației, impulsivitate, lipsa empatiei, toleranță scăzută la frustrare, factori de natură familială-conflicte și tensiuni în familie, precum și fiind stabiliți și factorii protectivi și anume: sprijinul și atenția din partea rudelor, participarea la activitățile obligatorii, exprimarea interesului pentru participarea la munci în cadrul penitenciarului, interesul pentru angajare după detenție, abilități de gestionare constructivă a timpului liber, asumarea responsabilităților.(f.d.19).

La fel, potrivit certificatului de sancțiuni și stimulări, condamnatul a fost sancționat disciplinar de 3 ori, neavând nici o stimulare (f.d. 18).

Reieșind din cele menționate supra, Colegiul penal consideră neîntemeiată concluzia instanței de fond, or, corectarea condamnatului fără executarea în continuare a pedepsei nu este posibilă şi, prin urmare, cererea cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a condamnatului este înaintată prematur, de vreme ce circumstanțele cazului luate în cumul, indică că pentru moment, față de condamnat nu poate fi aplicată liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în condițiile art. 91 Cod penal.

Mai mult, instanța de recurs reține că, COTOROBAI Igor ***** a comis o infracțiune cu intenție, care este clasificată ca fiind deosebit de gravă, cu un grad prejudiciabil sporit, pentru care instanța i-a aplicat o pedeapsă finală de 11 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, din care condamnatul a ispășit real 7 ani

și 4 luni închisoare, termen care, în opinia instanței, este insuficient pentru restabilirea echității sociale şi atingerea scopului pedepsei penale în conformitate cu art. 61 Cod penal, în vederea neadmiterii pe viitor a comiterii de către condamnat a unor noi fapte prejudiciabile, astfel, liberarea condiționată înainte de termen nu poate fi aplicată deoarece este prematur, aceasta urmând să-și execute pedeapsa în continuare.

Subsecvent, Colegiul Penal indică că norma vizată prevede posibilitatea aplicării acesteia și înlocuirea pedepsei închisorii cu o pedeapsă mai blândă, dar numai în cazul în care instanța va ajunge la concluzia că condamnatul s-a corijat și nu necesită executarea în continuare a acesteia.

Totodată, Colegiul reține, că aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen *este un drept şi o rezervă în* atitudine a instanței și nu ca o obligație, or, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică doar cu condiția că instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline și obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat și în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului și a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural - educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării cererii/demersului.

11. Este imperios de a menționa faptul că, infracțiunea pentru care a fost condamnat și execută pedeapsa cu închisoare COTOROBAI Igor *****, prin prisma art.16 alin.(5) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor deosebit de grave, comisa Penitenciarului nr.9 Pruncul a refuzat pentru a înainta un demers în temeiul art.91 Cod penal, avînd în vedere faptul că condamnatul nu a realizat integral programul individual de executare a pedepsei, fiind realizat parțial - Programul de încadrare în câmpul muncii, deoarece condamnatul a participat total numai la 74 ore neremunerate circumstanțe, care în prezența factorilor criminogeni, stabiliți, și în lipsa realizării programului individual de executare a pedepsei nu garantează un comportament pozitiv în societate al condamnatului.

De altfel, condamnatul la înaintarea cererii privind aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal nu a administrat probe în justificarea faptului că, corectarea condamnatului este posibilă fără executarea deplină a pedepsei stabilite prin Sentința Judecătoriei Hâncești (sediul Ialoveni) din 22 aprilie 2019, prin care COTOROBAI Igor ***** a fost condamnat în baza art. 201/1 alin.(3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal pedeapsa, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepsei aplicate prin Încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 noiembrie 2016, a fost stabilit lui COTOROBAI Igor ***** pedeapsa definitivă de 11 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Totodată la soluționarea chestiunii privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată a luat în calcul *gradul prejudiciabil şi gravitatea infracţiunii săvârşite*, de motivul acesteia, de persoana condamnatului, astfel ca, în

ansamblu, să conducă la aceea că pedeapsa, în prezența căreia se află condamnatul, să aibă drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât şi a altor persoane, or având în vedere că COTOROBAI Igor ***** nu a realizat programul individual de executare a pedepsei și are un comportament negativ, Colegiul penal constată că la moment acesta nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal.

Prin urmare instanța de recurs consideră că, corectarea condamnatului fără executarea în continuare a pedepsei nu este posibilă şi, prin urmare, soluția instanței de judecată prin care a admis cererea condamnatului cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în privința condamnatului COTOROBAI Igor ***** este prematură, luând în considerație că, COTOROBAI Igor ***** execută pedeapsa pentru comiterea unei infracțiuni deosebit de grave, precum și de faptul că acesta nu a realizat programul individual de executare a pedepsei, circumstanțe care denotă că, acesta nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, or urmează a fi restabilită echitatea socială prin executarea în continuare a pedepsei.

Reieșind din caracterul, natura şi rezonanța faptelor comise de condamnat, instanța are suficiente temeiuri de a presupune că liberarea lui COTOROBAI Igor ***** de pedeapsa penală la această etapă de executare a pedepsei ar fi de natură să stârnească o reacție de dezaprobare generală puternică din partea societății civile, astfel încât într-o asemenea situație continuarea executării pedepsei cu închisoarea se justifică totalmente. În cazul dat Colegiul Penal consideră că reintegrarea condamnatului în societate nu este posibilă la moment, deoarece termenul real executat nu este proporțional în raport cu gravitatea faptei comise, iar liberarea condamnatului de pedeapsă înainte de termen nu va fi o măsură echitabilă în raport cu fapta comisă, consecințele infracțiunii şi cu necesitatea corectării depline a condamnatului.

În atare circumstanțe, instanța de fond incorect a constatat că liberarea condiționată înainte de termen a condamnatului cu 10 (zece) luni și 2 (două) zile este posibilă, or Colegiul reține o astfel de concluzie a fi una prematură, sau termenul real al pedepsei executate de condamnat nu este unul suficient pentru a considera că acesta a pornit pe calea corijării și corectării, reieșind anume din faptul că condamnatul *nu a realizat programul individual de executare a pedepsei,* sau aceasta reprezintă o condiție indispensabilă pentru aplicabilitatea prevederilor art. 91 Cod penal, în care legiuitorul a legiferat în mod exhaustiv condițiile în vederea posibilității aplicării prevederilor art. 91 Cod penal și anume faptul că ***persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei***, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată**,** cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească, şi ***dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei***. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară ”, ***precum și a executat efectiv cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit.***

12. În cazul dat Colegiul Penal consideră că reintegrarea condamnatului în societate nu este posibilă la moment, deoarece termenul real executat nu este proporțional în raport cu gravitatea faptei comise, iar liberarea condamnatului de pedeapsă înainte de termen nu

va fi o măsură echitabilă în raport cu fapta comisă, consecinţele infracţiunii şi cu necesitatea corectării depline a condamnatului. Astfel, legea penală stabileşte expres că, persoana condamnată la închisoare pentru a fi liberată condiţionat de pedeapsă înainte de termen trebuie să întrunească cumulativ condiţiile enunţate supra. Corespunzător, lipsa unei din aceste condiţii împiedică aplicarea acestei norme sau excepţie fiind situaţia când condamnatul „dovedeşte că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească ”,or în cazul dedus judecăţii condamnatul nu a prezentat destule dovezi despre faptul că a avut intenţia de a realizat programul individual de executare a pedepsei.

Astfel, analizând încheierea instanţei de fond în contextul obligaţiei instanţei judecătoreşti de a-şi motiva soluţia, inclusiv analiza argumentelor principale ale condamnatului COTOROBAI Igor ***** în cererea sa privind aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal, Colegiul penal observă că instanţa de fond nu a oferit o motivare amplă şi temeinică a soluţiei pronunţate, astfel încât, nu s-a expus asupra tuturor argumentelor înaintate şi nu a stabilit toate circumstanţele care au importanţă pentru justa soluţionare a cauzei, precum şi a nu aplicat corect normele de drept material şi procedural, iar într-un final neîntemeiat a ajuns la concluzia admiterii cererii depusă de către condamnatul COTOROBAI Igor *****, cu privire la aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal.

Aferent circumstanţelor constate supra, Colegiul consideră că prevederile art. 91 Cod penal al Republicii Moldova, nu au un caracter imperativ, lăsând la discreţia instanţei aprecierea nivelului de corijare a condamnatului şi gradul de corespunderea a lui cu cerinţele impuse de lege, or aplicarea liberării condiţionate de pedeapsă înainte de termen este un drept al instanţei, dar nu o obligaţie, prin urmare liberarea de pedeapsă înainte de termen se aplică doar cu condiţia că instanţa de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului. În sensul dat, Colegiul penal nu a ajuns la convingerea că deţinutul COTOROBAI Igor ***** a păşit pe calea corijării şi că scopul pedepsei penale a fost realizat.

În această ordine de idei, instanţa de recurs reiterează că din materialele dosarului rezultă că condamnatul nu corespunde cerinţelor normei materiale. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătăţire a condiţiilor de trai şi medico-sanitare de detenţie, la relaţiile cu alţi condamnaţi, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezenţa sancţiunilor disciplinare valabile la momentul soluţionării demersului, precum şi repararea de către condamnat a prejudiciului cauzat prin infracţiune, pentru care a fost condamnat.

Aici se reţine şi Recomandarea nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniştri către Statele membre cu privire la educaţie în penitenciare, educaţia în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deţinutului în societate, pregătit atât din punct de vedere moral cât şi din punct de vedere educaţional. Potrivit Regulii nr. 18 din Recomandarea Comitetului de Miniştri către Statele Membre cu privire

la liberarea condiționată (REC (2003) 22) din 24 septembrie 2003, ”Criteriile pe care trebuie să le îndeplinească deținuții pentru a fi liberați condițional trebuie să fie explicite şi clare. Trebuie să fie de asemenea realistice în sensul că trebuie să țină cont de personalitatea deținutului şi condițiile sociale şi economice, precum şi de accesibilitatea programelor de reintegrare”.

Pe de altă parte, Colegiul penal învederează că, esența liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen este cuprinsă în denumirea acesteia şi servește drept stimulator important la corectarea şi reeducarea condamnaților fără executarea deplină a pedepsei. Urmare, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică doar persoanelor care execută pedeapsa cu închisoarea, cu condiția că ele, în timpul executării pedepsei, să aibă un comportament adecvat, să nu încalce regimul de detenție, să participe la munci remunerate şi neremunerate, inclusiv la procesul de instruire generală sau profesională şi să fie implicat la activități de educație socială, fiind astfel niște situații care nu s-au stabilit în cadrul ședinței de judecată, care conduc la concluzia că condamnatul nu a păşit pe calea corijării.

13. Pentru raționamentele expuse supra, instanța de recurs reține că, actualmente, condamnatul COTOROBAI Igor *****, nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, or, faptul că COTOROBAI Igor nu a realizat integral Programul individual de executare a pedepsei, care prin conținutul normei enunțate în prevederile art.91 Cod penal, prezintă o condiție obligatorie, astfel încât, la momentul actual nu a fost atins scopul pedepsei penale și anume restabilirea echității sociale, precum și corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni, fiind prematură liberarea condiționată înainte de termen a condamnatului.

Prin urmare Colegiu Penal făcând o analiză a circumstanțelor cauzei și probatoriul anexat, ajunge la concluzia că instanța de fond nu a studiat minuțios toate circumstanțele cauzei, nu a supus unei verificări temeiurile cererii înaintate de către condamnatul, or potrivit încheierii instanța ierarhic inferioară invocă faptul că la moment aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal în privința condamnatului este posibilă, dar nu este indicat care anume circumstanțe și probe au fost puse la baza prezentei soluții adoptate de către instanța de judecată.

Subsidiar, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea recursului declarat de reprezentantul Penitenciarului nr. 9-Pruncul şi raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor şi condițiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal concluzionează asupra netemeiniciei soluției instanței de judecată.

În contextul celor relevate, Colegiul penal reține, că încheierea contestată este bazată pe o apreciere superficială, unilaterală și neobiectivă a circumstanțelor cauzei, fără a da o apreciere obiectivă probelor și, prin urmare concluzia instanței este neîntemeiată, or instanța de fond urma să verifice și să statueze asupra tuturor cerințelor de fapt invocate, dar și să le supună cercetării prin prisma circumstanțelor cauzei, având în vedere normele de drept aplicabile la caz, pronunțându-se asupra acestora prin actul procesual adoptat. Or în sensul art.6 alin.(1) al Convenției, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care își întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul

determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii.

În acest context, instanța deși era obligată să examineze și să se expună asupra fiecărui motiv, argument, aspect de încălcare a prevederilor legale, invocate în acest sens în cererea înaintată, potrivit acestor prevederi legislatorul a prevăzut expres rolul activ pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă a circumstanțelor cauzei. Or, neexpunerea asupra unei cerințe, se egalează cu faptul că nu au fost auzite părțile. Conform practicii CEDO, în cauza Fomin c. Moldovei, Cererea nr. 36755/06, Curtea a statuat că: „Rolul unei Decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o Decizie motivată oferă părților posibilitatea de a o contesta precum şi posibilitatea ca Decizia să fie revizuită de către o Instanță de Recurs". Doar prin adoptarea unei decizii motivate, poate avea loc un control public al administrației Justiției *(c.f. Hirvisaariv. Finland, nr. 49684/99, parag. 30, 27.09.2001)*.

CEDO, în speța Luka contra României a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate şi să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor şi probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora şi fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument *(Van de Hurk împotriva Ţărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 şi 61)*. Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța şi incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei *(Jahnke şi Lenoble împotriva Franței (dec.), nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; şi Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006)*.

Mai mult, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că, cererile lor au fost analizate cu atenție şi oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care instanța o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară şi simplă, precisă, concisă şi fermă, într-un cuvânt să aibă putere de convingere. La fel de exactă trebuie să fie motivarea şi în ce privește cererile pe care le-a respins. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Lipsa unei motivări adecvate cerințelor legii într-o hotărâre judecătorească afectează grav respectarea garanțiilor procedurale a părților la un proces echitabil. În același timp se precizează că, obligația instanței de a-şi motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal *(Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov şi alții c. Rusiei (2007) §85)*. Colegiul penal consideră că, argumentele invocate de participanții la proces sunt importante pentru rezultatul procesului şi necesită un răspuns concret în hotărâre. Pe când abținerea instanței ierarhic inferioare de furnizarea unui răspuns explicit la un şir de argumente invocate, constituie o încălcare a art. 6 alin.(1) CEDO, deoarece participanților nu le-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă aceste argumente au fost neglijate sau respinse, şi în ultimul caz, cauzele acestei respingeri.

Aceste încălcări, indicate mai sus, nu dau posibilitate instanței de recurs de a examina cazul dat fără a întoarce dosarul la o nouă examinare. La rejudecarea cauzei instanța de fond urmează să înlăture lacunele comise, să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și în dependență de probele acumulate, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate de către participanții la proces. În acest concurs de împrejurări, instanța de recurs consideră că nu se poate dispune posibilitatea examinării soluției hotărârii contestate, deoarece în lipsa indicării tuturor motivelor de fapt şi de drept care au format convingerea instanțelor, Colegiul penal nu are criterii de apreciere a temeiniciei sau netemeiniciei soluției pronunțate.

14. În acest context Colegiul penal reține prevederile art.469 Cod de procedură penală unde sunt enumerate toate chestiunile care urmează să fie soluționate de către instanță la executarea pedepsei. Astfel, la executarea pedepsei instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, dintre care: Pct. 1) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 Cod penal). Potrivit prevederilor art.470 alin.(1) Cod de procedură penală, Chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1)-4), 6)–16) şi 18) se soluționează de către instanța de judecată din raza de activitate a organului sau a instituției care execută pedeapsa.

Conform art.444 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde cu dispozitivul pronunțat după deliberare.

Raportând circumstanțele de fapt constatate din materialele cauzei, la prevederile legii citate, Colegiul Penal găsește recursul întemeiat, ori argumentele din recurs, la caz, își găsesc confirmare prin prevederile art.444 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, ori hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, fiind greșit aplicate prevederile art. 469 Cod de procedură penală în coroborare cu prevederile art. 91 Cod penal.

Instanța de recurs relevă că, cauza a fost examinată superficial, fără a cerceta minuțios sub toate aspectele circumstanțele cazului în raport cu motivele invocate de procuror. Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța care a examinat fondul nu a efectuat, prin ce au fost încălcate normele dreptului procedural şi dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea încheierii atacate şi remiterea cauzei la o nouă reexaminare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată. Astfel, reieșind din faptul că erorile admise de către instanța de fond nu pot fi reparate de către instanța de recurs, Colegiul Penal va remite cauza dată la o nouă reexaminare în instanța de fond, într-un alt complet de judecată.

Din cele expuse mai sus, instanța de recurs statuează că concluziile neclare, incomplete, incerte expuse de instanța ierarhic inferioară fără a se arăta o apreciere a

argumentelor invocate de reclamant constituie o nemotivare a hotărârii, iar nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei.

Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin.(1), pct. 2), lit. d) Cod de procedură penală, Colegiul Penal va admite recursul declarat de directorul Penitenciarului nr.9-Pruncul, comisar-șef de justiție, Eduard TIMOFEI, împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji – 1655/24 din 17 octombrie 2024, cu casarea Încheierii integral, și va dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în alt complet de judecată.

15. Conducându-se de prevederile art.art.447, 448, art.449 alin.(1) pct.2) lit.d), art.469-471, Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de directorul Penitenciarului nr.9-Pruncul, comisar-șef de justiție, Eduard TIMOFEI.

Se casează integral Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji – 1655/24 din 17 octombrie 2024, și se dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond, într-un alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Oxana ROBU**

Judecătorii **Vitalie BUDECI**

Vladislav SCHIBIN